

Ladislav Babić

Ne pada snijeg...

Ljubuški, Hercegovina i cijela *BiH* uzavrela je ovih dana, od čega se zagrijala cijela regija i dobar dio svijeta. Tko bi rekao da dokumentarni film o dobrim djelima pokojnika i njegove udovice može toliko uzburkati javnost jednog gradića, koja se riječima nastoji prikazati boljom negoli to demantira svojim djelovanjem. Radi se, dakako, o „*slučaju Neđe od Ljubuškog*“, mada bi se prije reklo da je to slučaj (većine) građana tog malog hercegovačkog gradića. Slučaj njihova etičkog labirinta iz kojeg, kako se čini, već dvadesetak godina ne mogu pronaći izlaz. Ta većina nije homogena u smislu jednomislenosti, već je čine dva podskupa. Onaj manji, ekstremnih hrvatskih nacionalista bliskih fašističkoj ideologiji, i onaj veći – šutljivih građana kojima prvi kormilare poput igračaka na daljinsko upravljanje. Lokalni fašisti nastoje tu vlastitu *atribuciju – fašist* - na svaki način *podijeliti sa svim ljubušacima* kao da je i njima dodijeljena, kako bi se mogli prikazati njihovim braniteljima, dapače – *braniteljima hrvatstva* kako li ga već oni zamišljaju. To nigdje nije rečeno, a šutljivi građani sami su sebi krivi što svojom nijemošću na sebe primaju tu oznaku. Koju im ne pridjeljuje ni *Neđina* udovica *Štefica* na koju se – u nedohvatnosti pokojnika - slila sva laž, objeda i mržnja kulminirana fizičkim napadom na nju, ni *Titova unuka*, ni bilo tko od antifašističkih komentatora, već ekstremisti iz redova samih građana *Ljubuškog* čija se šutnja može tumačiti kao prešutno prihvaćanje takve kvalifikacije. Daklem, to nije problem nikog drugog doli onog tko se svojim bezglasjem slaže sa ovako nametnutm opisom. Ako šutnja znači da se nešto skriva, onda je to možda – pretpostavimo li da svakako nisu svi ljubuščanci fašisti – možda naprosto strah. Strah za vlastitu kožu, radi kojega smo sposobni oderati kožu drugih ljudi – kako mrtvih tako i živih. Šutnja može boljeti više od glasno izrečene uvrede ili šamara, jer njima čovjek jasno identificira svoj karakter, dok za „nijemaka“ nikada nisi na čisto kakav je, sem možda da je strašljivi prijetvornik iako si ga do jučer imao za

najboljeg prijatelja. Na *Nedjelka* se nagnulo sa sijaset uvreda, izmišljotina, laži i konstrukcija, ne vodeći računa čak i o onoj – pokazuje se u slučaju vrljih ljubušaka, vrlo licemjernoj – narodnoj: „o pokojniku sve najbolje“. Dok o samom filmu, njegovom sadržaju, intenciji s kojom je pravljen i poruki koju nosi, baš i puno ne pričaju. Ta kako i bi – napadi su započeli čak i prije no su napadači bili uopće u prilici da ga pogledaju, a sve se koncentriralo na kompleks od kojega i premnogi *Hrvati* pate: da ih navodno, čini se, cijeli svijet želi prikazati genocidnim narodom! I eto, nakon komunjera i *Srba*, sad se kao to usudio učiniti i njihov sunarodnjak. On posredno, svojim djelom, a njegova udovica time što se usudila progovoriti o njemu umjesto da ga zakopa u duboku intimu. Dok je istina sasvim jednostavna: *neki Hrvati, neki Srbi, neki Turci, neki Nijemci, neki...* - zaista su genocidna stvorenja koja su učestvovala u genocidima tijekom bliže i daljnje povijesti. No, o svemu tome u filmu nema ni riječi, a kamoli da bi se tako karakterizirao cijeli hrvatski narod. Mnogo bi bliže cilju bio njegov opis kao šutljivaca s obzirom da se uz njega vezuje čuvena „hrvatska šutnja“.

Pa kad to već rade hrvatski ekstremisti od kojih su [neki spominjani](#) i na *Haaškom sudu*, 'ajmo i mi *pretpostaviti* sve najgore – barem prema viđenju ljubuških fašista - o *Nedjelku Neđi Galiću*:

-neka je nazvao svoju fotografsku radnju „88“ u spomen na pokojnog predsjednika Tita

-neka je u radnji imao obješenu Titovu sliku

-neka je policiji ustupio slike za koje ga sada prozivaju

-neka je bio član komunističke partije

-neka se bogatio na prodaji falsificiranih garancija bošnjačkom narodu

-neka je izjavio – što i jeste - „Štefice, bit će krvi. Ova himna na ovim prostorima može značiti samo krv“

-neka je izdajica svojega naroda

Ima još podosta stvari koje mu hrvatski supernationalisti predbacuju, no zadržat ćemo se samo kod ovih.

-nakon *Titove* smrti, pokrenuta je u cijeloj *Jugoslaviji* akcija „88 ruža za druga *Tita*“ kada se, u spomen na 88 godišnjeg preminulog predsjednika, ispred svake javne ustanove u zemlji, uključivo škole i policijske stanice, pravio cvjetnjak sa 88 crvenih ruža kao memento na preminulog državnika. Kako svugdje, tako i širom *BiH*, pa i u *Ljubuškom*. Ljubuški fašistički mlaci, baš kao i djeca šutljivaca, trebali bi o tome priupitati svoje roditelje, ako se isti usude i prisjetiti a kamoli im sjećanja i prenijeti. Također o tome jesu li *dobrovoljno* bili među više no 20 milijuna posjetilaca „*Kuće cvijeća*“ u *Beogradu*, odajući tako poštovanje *Josipu Brozu*, ili su ih u okovima – protiv njihove volje - tjerali da posjete njegovo posljednje počivalište? Ili su tek išli uvjeriti se jeli „diktator“ zaista mrtav? Trebali bi pogledati i video sa utakmice *Hajduk – Crvena zvezda*, na kojem igrači, sudije i publika plaču na vijest o smrti svog predsjednika, a cijeli hajdukov stadion prepun *Hrvata* (ili vanzemaljaca?) spontano pjeva „*Druže Tito, mi ti se kunemo...*“. Mogli bi pogledati dokumentarne filmove o dočeku njegovih posmrtnih ostataka i njihovu ispraćaju duž cijelog puta - od *Ljubljane* u kojoj je umro, do *Beograda* gdje je pokopan - te se upitati jesu li to samo „komunjare“ došle na ispraćaj *Vrhovnog komandanata* ili su među njima bili moguće i vlastiti roditelji. O broju stranih državnika i delegacija prisutnih na njegovu sprovodu, mogu se informirati i preko interneta. Valjda su svi došli ispratiti jednog od „*najvećih svjetskih zločinaca*“, a neki čak i zaplakati pred njegovim odrom – od puste sreće što je zauvijek otišao, zar ne?

Pa, zašto bi onda ime *Neđina* fotografskog lokala značilo bilo što više negoli 88 ruža pred policijskom stanicom ili osnovnom školom u *Ljubuškom*?

-zakon je tražio da u svakoj državnoj i javnoj ustanovi, mora na zidu visiti slika predsjednika *Republike - Tita*. Daklem, na stotine tisuća ljudi svakodnevno je radilo pod tom slikom, a neki su je držali i u svojim radnjama ili čak u kući. Oni kojima danas *Pavelić* „ukrašava“ zidove (u mojem gradu, primjerice, u jednom lokalnu visi sem njegove fotografije i karta *NDH*) sada bi to željeli prikazati kao zločin, a *Neđu* kao zločinca. Jesu li onda zločinci i tisuće ljubušaka koji su od 1945. do 1990. godine bili direktori škola, vrtića, državnih službi ili radnih organizacija koji ne samo da su radili pod tom fotografijom nego i držali *Titove* statuice na radnom stolu ili u regalu urešenom tomovima nepročitane marksističke literature?

-htio bih vidjeti bilo kojeg ljubeškaka koji će odbiti *ustupanje* bilo kojeg predmeta kao dokaznog materijala, kad mu to policija zatraži. Insinuacija o ustrašenim neukim seljacima koji su od milicije bili tjerani da baš kod *Neđine* radnje prave fotografije za dokumente je više nego smiješna. Ili ovaj kraj zaista vrvi od neukih, dok ustrašenih šutljivaca ima na pretek, što je i danas vidljivo. Ne jednom smo vadili dokumente i pravili fotografije gdje nam se sprdnulo – nije nas morala upućivati ni *milicija*, ni *UDBA*, ni *KOS*, ni bilo koji represivni aparat. A ako je već netko tražio bilo kakve fotografije kao dokazni materijal za bilo što, valjda nije odlazio kod *N.N.* građanina, već kod profesionalnog fotografa koji je, po prirodi posla, slikao svugdje – na svadbama, krštenjima, proslavama, komemoracijama, u školama, crkvama, javnim ustanovama kao i na otvorenim prostorima. Što ga ni u kom slučaju ne može karakterizirati kao doušnika *UDBE*. Jer onda je dan-danas svaki građanin od kojega policija zatraži da joj ustupi neki predmet ili sliku, *doušnik iste!*

-članova *Komunističke partije*, odnosno *Saveza komunista Jugoslavije* od 1952. godine, bilo je u trenutku raspada zemlje, oko *2.5 milijuna*. Njen istaknuti član bio je i *Franjo Tuđman* prvi predsjednik *RH* - ikona velehrvatstva. Kad mu budete to računali za zločin, kao i *Mesiću*, *Jadranci Kosor*, *Bobetku*, *Savki Dapčević*, *Luki Bebiću*, *Mati Bobanu* i ogromnom nizu drugih transformera iz „komunjara“ u hrvatske nacionaliste (od 298000 članova *SKH* u „*stranku opasnih namjera*“ i još opasnijih djela [prešlo](#) je ukupno njih 97000 – podatak koji očito proturječi podmetanjima da su članovi partije u *Hrvatskoj* bili uglavnom *Srbi*), onda ću ozbiljno razmotriti insinuacije na članstvo *Neđe Galića*.

-kleveta o beskrupuloznom pljačkaškom karakteru *Galićevih* stoji kao gnjusna laž, nasuprot javnom svjedočenju *Bošnjaka* u spomenutom filmu. Ona stoji i nasuprot masovnih demantija i izraza zahvale – svome pljačkašu!? - za sve što je učinio za njih, na [portalu ljubuških Bošnjaka](#). Baš su čudna sorta ti *Bošnjaci*, zar ne? Uostalom, zašto se sav taj „popljačkani“ bošnjački narod nije pobunio i prije *Neđine* smrti, negoli upravo u trenutku kad se javno izražava zahvalnost ovom humanisti? Iz jednostavnog razloga; nije se imao s čega buniti već samo izražavati duboko poštovanje prema svom prijatelju *Neđi Galiću*. Što je činio, čini i činit će i u buduće. U pogledu pak fašistoidnih *Hrvata* koji prednjače u tom klevetanju, a još više glede njihovih jasnih sljedbenika, a ponajviše spram šutljive većine, postoji interesantno zapažanje. Ne bune se oni protiv svojih zločinačkih ikona koje su – uz to što bijahu ratni zločinci – pljačkale sve poprijeko ne gledajući etničku pripadnost svojih žrtava, već navalili na „pljačkaša“ *Bošnjaka!* Valjda iz silnog prijateljstva i uvažavanja tog naroda. Nije ih brige za kriminalca i zločinca *Matu Bobana* koji je dvije godine odsjedio u pritvoru zbog privrednog kriminala, kojega „*u ljeto 1993.*, *Katolička crkva u Bosni i Hercegovini* žestoko [kritizira](#)...i njegovu politiku prema Bosni i

Hercegovini. Hrvatski katolički vrh, kardinali Franjo Kuharić i Vinko Puljić, biskup Franjo Komarica i čelnik franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Petar Anđelović 'odriješito i smjelo osuđuju zločine hrvatskih religioznih nacionalista' i podržavaju nacionalno i religijski pluralističku Bosnu i Hercegovinu“. Ne bune se nešto protiv [Tute Naletilića](#) koji je na *Bodenskom jezeru*, pod patronatom njemačke tajne službe radio za agenture stranih zemalja. Uostalom, dotični kao ratni zločinac izdržava zasluženu kaznu u *Italiji*. Ima tih primjera koliko nam srce želi. Ne bune se oni protiv svojih kriminalaca i zločinaca, dapače – dio i dalje stoji iza njih, dok većina jednostavno nema dovoljno [građanske hrabrosti](#). Fali im petlja, te na taj način – htjeli ne htjeli – u suštini podržavaju one prve. I ovdje kod mene, prosječnom građaninu za sve su krive „komunjare“ i *Srbi*, a nakon što su ovi ratnim zbivanjima promiješeni - naročito *Romi*. Jad i bijeda od građanske hrabrosti!

-izjava da će biti krvi na ovim (bosansko-hercegovačkim) prostorima forsira li se sviranje hrvatske himne, svjedoči samo jedno. *Neđo Galić* je jako dobro shvaćao i procjenjivao situaciju na leopardovoj koži zvanoj *Bosna i Hercegovina*. Uspio je, za razliku od većine svojih sugrađana, nešto i naučiti od učiteljice života. *Jer, krvi je zaista i bilo!* A na njenom prolijevanju neki su zdušno učestvovali, dok je *Neđo* spašavao ljude da se u njoj ne utope. „*Lijepa naša*“ nije himna *Hrvata* kako se krivo predstavlja, ona je *državna himna* – himna *Republike Hrvatske*, a prije toga bila je himna *SRH*. Što znači da se intonira u svečanim prilikama na teritoriju *RH*, dok se na teritoriju *BiH* može intonirati (uključivo i himne ostalih državnih konstituenata) eventualno tek poslije službene himne države. A ona se – ako ste zaboravili – zove: *Republika Bosna i Hercegovina!* Ne vjerujem da *australski* ili *američki Hrvati* u svečanim trenucima intoniraju „svoju“, umjesto državnih himni zemalja čiji su državljani. Kao što nimalo nisam uvjeren da – osim za izjave hrvatskih medija, kad im grudi naprosto plamte plemenskim ponosom – inzistiraju na svom hrvatstvu umjesto amerikanizmu ili australizmu, odnosno američkom i australskom državljanstvu. Jednako tako, zasigurno ne daju prednost u počastima „*predsjedniku svih Hrvata*“ (ili *Talijana, Srba, Grka,...*) pred predsjednikom države u kojoj žive, jer – „*predsjednik svih Hrvata*“ postoji samo u mašti zaludenih nacionalista! Ne postoji predsjednik plemena koje je raštrkano širom svijeta po dijasporama, već postoje samo predsjednici država čije su granice točno definirane međudržavnim ugovorima! Daklem je „predsjednik“ svih *bosanskih Hrvata* jedino tročlano *Predsjedništvo BiH* u izboru kojega su i sami učestvovali, i nitko više. Doduše, tako jednostavan zaključak, kao i oni o građanskoj i sekularnoj državi, isuviše je za balkanske tvrde glave. Stoga, čini se, oni i više preferiraju „hardverske“ od „softverskih“ metoda prihvaćanja istine – po metodi „*tko jači, taj kvači*“. Glede početka rata u *Hrvatskoj* (a i šire, ali ovdje spominjem državu kojoj „vjerni“ *BiH Hrvati* izgleda daju prednost pred vlastitom), pa nije baš *Milošević* jedini krivac! Rat je odgovarao i *Hrvatima* – točnije, hrvatskom političkom rukovodstvu, koje je i učestvovalo u pokušaju diobe *BiH*. O tome govori niz dokumenata i činjenica, pa i o tome da su čak najveći državni dužnosnici učestvovali u provokacijama s namjerom da započnu sukobi. Dovoljno se sjetiti plitvičkog tzv. „*krvavog uskrsa*“ kada je

tromblonom gađan autobus specijalaca, s prethodno izvađenim eksplozivnim punjenjem iz projektila, i pogibije *Josipa Jovića* koji je – pod nerazjašnjenim okolnostima - poginuo od singapurskog metka kakvim su raspolagali samo hrvatski specijalci. Tu je i ubojstvo *Reihl-Kira*, hrvatskog pregovarača sa pobunjenim *Srbima* koji je na sve načine želio očuvati mir, od strane hrvatskog policajca puštenog da slobodno pobjegne sa mjesta događaja, kao i *Šušak-Vukojević-Glavaševo* pucanje iz ambrusta po *Borovom Selu*. Kad se zna kakve su funkcije imali u tom trenutku i poslije, i ludom bi trebalo biti sve jasno. O tome govori i *Josip Boljkovac* (i ne samo on) - ministar unutrašnjih poslova u to vrijeme - u svojim prisjećanjima objavljenima na portalu [Tjedno](#). Također i o dogovorenom ratu, te diobi *BiH* kojih pokušaje možemo pratiti od *Karadorđeva*, preko osnivanja paradržavne *Hrvatske Republike Herceg-Bosne*, sve do prepuštanja *Bosanske Posavine* kao koridora *Srbima*, inicirane već dogovorom *Mate Bobana* – ikone ekstremnih hercegovačkih *Hrvata* - i *Karadžića* u *Grazu* ([1](#), [2](#), [3](#), [4](#)). Nije valjda da *Mesić*, *Boljkovac*, *Manolić*, *Zovak*, *Tus*, *Stipetić*, *Čavar*,... i niz ostalih likova koji su učestvovali u rušenju *Jugoslavije* i stvaranju *RH* odreda lažu kad pričaju o tome! Jasno da prosječni građanin *BiH*, kao ni prosječni ljubušak, nije krojio te planove, no nije da mnogi nisu učestvovali u njima prihvaćajući ih. Međutim, taj prosječni građanin ne bi baš trebao imati ispodprosječni mozak, da ne bi mogao presuditi temeljem dostupne dokumentacije i svjedočenja u što je bio u svojoj – 'ajd, budimo dobronamjerni – naivnosti, uvučeni. I da konačno prosudi tko i nadalje inzistira na *Tuđman-Šuškovoj* ekstremističkoj politici, a tko zaista zagovara istinu i suživot. Da konačno uvidi, tko je ljude (*Bošnjake*) tjerao u logore i tamo se izživjavao nad njima negirajući im svaku ljudskost, a tko je od pripadnika vlastitog naroda gledao spašavati – ne *Bošnjake*, već ljude!

-daklem, u percepciji ljubuških i inih nacionalista, čovjek koji je spašavao druge ljude od progona i logorskog zatočenja je izdajica, dočim su oni od kojih ih je spašavao – dika vlastitog naroda. Svaka čast takvim dikama – njih su puni sudski dosijei, međunarodni sudovi i zatvori. Dobro se pritom prisjetiti i ispravno protumačiti izjavu *E.M.Fostera* - engleskog pisca, esejista i libretista: „*Kad bih morao birati između izdaje domovine i izdaje prijatelja, nadam se da bih imao hrabrosti izdati domovinu*“. *Galići* nisu izdali ljudskost ni u sebi ni u drugima i tim činom su zadobili gomilu prijatelja, no – valja priznati – i gotovo podjednak broj protivnika, čak neprijatelja. Kad im oni što prezreše i posljednje tragove humanosti u svom biću na račun animalističkih nagona krda imputiraju kako su svojim djelima izdali vlastiti narod – što ćeš veće pohvale!

U filmu „*Neđo od Ljubuškog*“ nema ni jedne antihrvatske izjave, sem ako se ne smatra antihrvatsvom opis realnih događanja u kojima su učestvovali – priznali to ili ne – i mnogi ljubušaci. Poštenom, objektivnom i dobrom čovjeku vrlo je lako presuditi na čijoj su strani istina, pravda i čovječnost. Na strani onih koji su zagrnuti nedodirljivim plaštem velikohrvatstva kao vlastite zamisli vrhunaca ljudskosti, tjerali ljude u logore i tamo radili sa njima ono što jesu,

ili *Nedjelka Neđe Galića* – po našoj fantastičnoj pretpostavci - najgoreg komunijara, udbaša, titoljupca, izdajice, pljačkaša i antihrvata, koji ih je unatoč ovako „ogavnog“ karaktera spašavao od stradanja. Kad bismo barem svi bili tako „odvratni“, poput *Neđe od Ljubuškog!* Ponašanje *ekstremnih ljubuških Hrvata*, direktno podržano od svojih privrženika a posredno od šutljive ljubuške većine, osudili su mnogi napredni pisci, umjetnici, novinari; jednom riječju – humanistički angažirani intelektualci. Osuda je došla i od [EU](#) – čemu se pridružila i *Hrvatska - Vijeća Evrope*, [OSCE-a](#) i [SAD](#), dok *Žalbena komisija Vijeća za štampu u Bosni i Hercegovini* napominje kako najveći dio tekstova o slučaju *Galić* „sadrži, na žalost, primjere širenja mržnje i huškanja, brutalne diskreditacije ljudi, diskriminacije ili poništavanja temeljnih moralnih i općih ljudskih vrijednosti. To je uistinu zabrinjavajuće“. Čini se kako se „vascijeli svet“ nije urotio samo protiv *Srba*, već također – preko ljubušaka u stanju moralne konfuzije – i kontra *Hrvata*. Uvijek sam govorio kako su međusobno suprotstavljeni nacionalizmi tek dvije strane iste medalje, samo im je to jako teško razaznati. Ta, ne može čovjek vidjeti svoja leđa, zar ne, sem ako se pokuša bar malo izdići iz svoje nacionalističke školjke te iz svemirske perspektive baciti pogled na sebe i druge. A nekima to zaista i uspijeva. Jedan od njih je i *Neđo od Ljubuškog* sa svojom suprugom, koja hrabro nastavlja njegovo djelo. Dok su mnogi slijedili obećanja pokvarene politike (uostalom ona je „kurva“, jelte?), ne osvrćući se na onu „*obećanje, ludom radovanje*“, danas podjednako ludi slijede politikantske stope onih koji su ih uvalili u jad, bijedu i sve nevolje što su ih snašle. Neki, među njima *Neđo* i *Štefica Galić*, slijedili su svoju ljudsku dušu koja prvima nedostaje. Nisu bez razloga *Židovi*, poučeni svojim patnjama za svjetskog rata, takve osobe - koje su ih, izlažući opasnosti svoj život i život vlastitih obitelji spašavali u *NDH* od progona i smrti - svrstali u *Pravednike među narodima*. Kako li nam to poznato zvuči, u kontekstu ljubuških događaja.

Eto, upravo smo se bavili perifernim stvarima, objedama i lažima kojima se nabacuju na *Nedjelka Galića* - posthumnog dobitnika nagrade za civilnu hrabrost "*Duško Kondor*" - a sve samo kako bi odvratili pažnju od suštine o kojoj priča film. O plemenitosti čovjeka sred ratnim vihorom obuhvaćene neobuzdane gomile, koja se voli zvati narodom. Ovaj je film izvrsna ilustracija one, kako „*Ne pada snijeg da pokrije brijeg, već da zvjerke ostave svoj trag*“. A dobar tragač lako će raspoznati čiji su koji otisci.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://diogen.weebly.com>